

Dienos naujienos

DAILY NEWS

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, ROTTACHSTR. 15 /II BL. 41 K./ TELEF. NR. 3211/15

Nr. 148/335/

Pirmadienis, 1946.VII.1

IŠ VISO PASAULIO

- ATOMINĖS BOMBOS BANDYMAS, kaip Londono ir kiti radijai praneša, Ramiajame vandenyne, Bikini atole, mūsų laiku šianakt vidurnaktį buvo įvykdytas sėkmingai. Tai ketvirtoji numesta atominė bomba. Sprogimas buvęs 24,03 val. Tuo metu, mums radiją klausant, tesigirdėjo tik savotiškas garsų užesys, švilpesys ir neaiškūs žmonių balsai. Sprégstant bombai, pasirodžiusi šviesa dešimt kartų stipresnė už vidurdienio saulės šviesą. Iškilęs apie 20.000 metrų ugnies bei dūmų stulpas. Bandymui buvę panaudota apie 120 įvairių tipų laivų, iš kurių du transporto laivai sunaikinti, du sunkiai sužaloti, iš 73 laivų, sutelktų arčiau taikinio, 7 apgadinti, taip pat sužalotas vokiečių kreiseris "Prinz Eugen". Pagrindinis taikinio laivas "Nevada" betgi išlikęs. Adm. Blendy, vadovavęs šioms bandymo operacijoms, pareiškęs, jog bandymas buvęs sėkmingas ir jog čia buvusi panaudota panašaus tipo bomba kaip ant Nagasaki numestoji. Ji nesukėlusi nei potvynių bangų, nei atmosferinių audrų. Iš 43.000 karių, dalyvavusių operacijoje, nebuvę sužeistų. Už 400 km Kvajalein saloj buvę stebėtojai matę ugnį ir girdėję tam tikrą trenksmą bei užesį. Tuoį pat perskridę lėktuvu per sprogimo vietą korespondentai saką, jog atole matę tebestovinčias palmes. Sprogimo metu paleistieji be igulų spinduliais valdomieji lėktuvai su slaptais stebėjimo instrumentais bei televizininiais aparatais sugrižę sveiki; taip pat išlikęs ir stebėjimo tikslui paleistas balionas. Taikinio laive buvę 200 kiaulių, 200 ožkų ir 3000 baltųjų žiurkių. Bus tirinama, kaip eksplozija atsiliėpė gyvybei. Ta proga gen. Eisenhoweris per radiją pasakytų kalbą pabrėžė JAV taikos tikslus, pažymėdamas, jog Amerika savo saugumui ir pasaulio taikai turinti būti stipri. Šio ryto New York žiniomis, po kelių savaitių būsianti vėl bandoma atominė bomba, bet tūkart po vandeniu. "Schwäb. Zeitung" /VI.28/ rašoma, jog Prancūzijos orinių dalykų žinovas Robert Felteris viename prancūzų mokslo akademijos posėdy pranešė, kad planuojamieji atominių bombų mėginimai prie Bikini atolo grosią visos Žemės planetos saugumui. Jis reikalavo, kad povandeniniai atominės bombos bandymai tol būtų uždrausti, kol bus patirtas atominės energijos veikimas vandeny, iš pradžios darant specialius bandomuosius mėginimus paprastame ežere.

- 4 MINISTERIAI PARYŽIUJE šeštadienio posėdyje, kaip Londonas praneša, taręsi dėl Dunojaus laivybos laisvės, bet Molotovas "visiško lygiateisiškumo" visoms šalims tenai nesutinkęs pripažinti, nes tai esą būtų kišimasis į Balkanų valstybių vidaus reikalus. Dėl taikos sutarties su Suomija nebūsią nuomonių skirtumo. Būdaut iškilęs kompromisinį pasiūlymą Triesto likimui išspręsti, būtent: 10 metų laikui įsteigti autonominę sritį, valdomą tarptautinės kontrolės, į kurią įeiltų keturių santarvininkų atstovai, remiant Italijai ir Jugoslavijai, iš kurių turėtų būti skiriami du gubernatoriai. Tos autonominės srities neliečiamybė turėtų bū-

ti garantuojama P.S.Tarybos. Molotovas dėl to pažymėjęs, kad to plano įvykdymas išeistų Jugoslavijos tautinius jausmus, bet galop ir jis priėmęs tą pasiūlymą kaip diskusijų bazę, be to, reikalaujamas, kad ir Čekoslovakija, kuri sudaranti Triesto užnugarį ir neturinti jūros, būtų atstovaujama Triesto tarptautinėj kontrolės komisijoje. Bevinas ir Byrnes ėmėsi studijuoti tą pasiūlymą. Byrnes pareiškęs, jei taikos konferencijos sušaukimo klausimas nebūtų svarstomas, jis atsisakysias dalyvauti kitų klausimų svarstyme. Byrnes siūlo taikos konferenciją sušaukti liepos 20 d. Bevinas ir Bidault pareiškęs pritarimą, o Molotovas pasekęs, jog jis tik po 2-3 dienų tegalėsias duoti atsakymą. Vakar, kaip Londonas praneša, keturių ministerių delegacijos kiekviena paskirai svarsčiusios Bidault planą dėl Triesto. Reikalinga esą tam planui papildymo, pvz.: neišku dar, kokią sritį turėtų apimti steigiamoji autonominė Triesto valstybė; kokios karinės pajėgos tenai laikytinos PST garantuojant tos srities neliečiamybę; kas darytina po 10 metų, nors Bidault numatęs siūlyti plebiscitą, ir kt. Dėl Dodekaneso klausimo išsprendimo, Londono žiniomis, Graikijoje jaučiama pasitenkinimo. Italų spauda reiškianti protestą dėl Tende, Brigge ir kt. sričių prijungimo prie Prancūzijos, puldama de Gasperri vyriausybę; ateis, girdi, ravanšo diena. Dėl to ir Toscanini atšaukęs, kaip Beromūsteris praneša, savo numatytus koncertus Paryžiuje ir Londone. Min.pirm.Nagy dėl Dunojaus laivybos, Frankfurto žiniomis, taip pasakęs: juo daugiau laivų plaukios Dunojumi, juo bus geriau Vengrijai. Čekoslovakija, kaip Beromūsteris sako, remianti Triesto priskyrimą prie Jugoslavijos. Šio ryto žiniomis, šiandien konferencijoje busias svarstomas Triesto klausimas, taikos konferencijos sušaukimas, o ryt jau busią prisinama prie Vokietijos klausimo, dėl to iš Berlyno į Paryžių atvykęs amerikiečių gen.Clay. Trieste vakar buvę neramumų, kivirčijęsi italai su jugoslavais.

- ENRICO DE NICOLA šeštadienį, Londono žiniomis, susirinkusio Italijos steig.seimo 396 balsais iš 504 išrinktas naujosios respublikos prezidentu. Tai 68 metų vyras, žymus teisininkas iš Neapolio. Šiandien jis perimsias savo pareigas. De Gasperi, stipriausios krikšč.demokratų partijos vadas, tur būt, sudarysias naują vyriausybę. Hamburgo žiniomis, ryšium su prezidento išrinkimu esą amnestuotų fašistų, o Veronoj nori streikuoti 80.000 darbininkų, reikalaudami pakelti atlyginimą.

- SUSITARIMAS DĖL KONTROLĖS AUSTRIJOJE pasirašytas keturių santarvininkų praeitą šeštadienį Vianoje. Londono žiniomis, Austrijai suteikiamas žymus įgaliojimas krašto valdyme. Kraštui paliekamos tuo tarpu 1937 m. gruodžio 31 d. sienos, kol jos bus galutinai sureguliuojamos. Panaikinamos zonos, kurios dabar terėikšiančios tik aukštųjų santarvininkų komisarų valdžios kompetencijos sritį. Austrija gali užmegzti diplomatinius bei konsularinius santykius su kitais JT kraštais. Vienos administracija palaipsniui pereisianti vietos magistratui. Santarvininkai pasilaiko teisę ramybei bei tvarkai prižiūrėti krašte, taip pat nuginklavinimą vykdyti ir kt. Kancl.Figl pažymėjęs ta progą, jog ši diena esanti istorinė diena Austrijai.

- LENKIJOS REFERENDUMAS įvyko vakar, pateikiant tautai tris klausimus: ar atmėta senata, ar pripažįsta pramonės suvalstybinimą ir žemės reformą, ar vakarines Lenkijos sienas pagal Oderį ir Neisę laikyti galutinai sureguliuotomis? Visus klausimus, kaip Londonas praneša, tauta linkusi atsakyti "taip", išskiriant pirmą, dėl kurio

Nikolajczyko vadovaujama ūkininkų partija esanti skirtingos nuomonės, palaikydama senatą. Iš 24 mil. gyventojų turėję teisę balsuoti apie 14 mil. Rinkimuose dalyvauta gausingai, balsavimas buvęs slaptas. Rinkimus stebėti galėję britų ir amerikiečių pasiuntiniai, taip pat užsienio žurnalistai. Rezultatai dar nepaskelbti. D.Britanija, Londono žiniomis, pasiuntusi Lenkijai notą dėl laisvų rinkimų įvykdymo: jei jie nebūda įvykdyti, tai D.Britanija neratifikuosianti neseniai pasirašytos karo nuostolių sutarties su Lenkija.

- MASKVOJ jau pasibaigęs pasaulinių prof.sąjungų vykd.komiteto suvažiavimas, kuris pasmerkęs Franco Ispanijos režimą. To komiteto pirmininkas Citrine atsistatydinaš, o jo vietai dar nėra išrinkta naujo pirmininko.

- PREZ.TRUMANAS, New Yorko žiniomis, pavartojęs "veto" teisę prieš Kongrese pateiktą kainų priežiūros įstatymą, laikydamas jį nepakankamu apsaugoti kraštui nuo infliacijos tendencijų.

- PALESTINOJE, kaip Londonas praneša, britų kariuomenė ir vietinė policija ėmėsi griežtų priemonių prieš žydus teroristus. Jeruzalėj ir Tel-Avive padarytos kratos "Juis Egenci" būstinėse, ligi vakar buvę suimta per 2000 žydų, jų tarpe vadas Dr.Weissmann. "Sunday Times" pabrėžia, jog šis žygis nėra atpildas ar bausmė už ligi šiol vykdomą žydų terorą, o tik atsargumo priemonė. "Observer" pastebi, jog D.Britanijos vyriausybė ilgai tarusis dėl to žygio, net buvę siektasi prez.Trumano. Tačiau, kaip Londonas praneša, Amerikos reakcija dėl britų panaudotų priemonių Palestinoje dar nežinoma. Amerikos ir Anglijos žydai smarkiai protestuoja, pabrėždami, jog "Juis Egenci" nieko bendro neturinti su teroristais. Žydų slaptasis radijo siųstuvas, Beromünsterio žiniomis, skelbias, jog D.Britanija paskelbusi karą žydams, ir grasinąs "atsilyginimu".

- INDIJOJ, kaip Londonas praneša, vicekaraliui pasiūlius, sudaroma patikėtinių vyriausybė iš 8 ministerių: 6 anglų ir 2 indų. Karo ministerio vietą paimas vyr.britų kariuomenės vadas Indijoje. Kongreso partija atsisakiusi dalyvauti prėvizorinėj vyriausybėj. Britų misija, po 3 mėn.derybų, jau grįžta iš Indijos į Londoną.

- AMERIKIEČIŲ ZONOS vakar įvyko įstatymų leidžiamojo susirinkimo rinkimai Bavarijai, Gross-Hessenai ir Württemberg-Badenai. Šio ryto Londono žiniomis, žymus laimėjimas krikšč.demokratų unijos. Ligšioliniais duomenimis, CDU surinkusi 2.436.686 balsus, SPD - 1.745.870 ir KPD - 414.410. Gross-Hessene betgi pirmąja SPD, apie 100.000 balsų surinkę daugiau negu CDU. Kaip mūsų korespondentas praneša, Bavarijos socialdemokratų partijos gen.sekretorius birž. 28 d. Kemptene, Kornhauso salėje, per savo kalbą pareiškęs: "Tik Tar.Sąjungoj tekėra diktatoriška valdžia". Tas pats Albert primygtinai liepė vokiečiams iškrapštyti sau iš galvų "išrinktosios tautos antžmogio" maniją; susipažinti su kitomis tautomis. Pasak kalbėtojo, apie socialdemokratų ir komunistų partijų susijungimą nėra li būti kalbos, nes jų keliai skirtingi.

- SAKSONIJOJ, rusų zonoj, kaip Londonas praneša, per vakar įvykusius balsavimus dėl stambiųjų įmonių suvalstybinimo bei perleidimo į privatinės rankas 4/5 balsų pasisakyta už tą planą.

- PREKIŲ APYKAITA, Londono žiniomis, prasidėjusi tarp amerikiečių ir rusų valdomųjų zonų. Iš rusų zonos atsiunčiama 12.000 t cukraus bei melaso, o iš amerikiečių zonos išsiunčiama rusų zonai 13.000 galvių.

- HAMBURGE, kaip sakoma iš Beromünsterio, per įvykusias demonstracijas dėl 20.000 gyventojų evakuavimo iš butų, kad tuo būdu būtų parūpinta britų karininkams bei jų šeimoms butai, buvę girdėti šūkavimai: "Dieve, nubausk Angliją!", be to, giedota Horst Wessel Lied.

- NURNBERGE baigtas nacių apklausinėjimas, paskutinį už akių apklausinėjant Borman. Šią savaitę pradėsią kalbas gynėjai.

- PIJUS XII, Madrido žiniomis, pasakė kalbą gausiai susirinkusiam eucharistiniam kongresui Lieže. Kalba perduota per radiją.

- PAV ROMANĄ, pasaulinė mokslus einančio katalikų jaunimo sąjunga, kaip Londonas praneša, susirinko į kongresą Salamancoj, Ispanijoje. Dalyvauja iš 25 kraštų atstovai.

- KAPALIAUČIUS, Maskvos žiniomis, pavadinamas Kaliningradu. Tenai būsią pastatyta atitinkamų paminklų velionini Kalininui.

- APIE KREMLIAUS UŽKULISIUS duoda seriją pranešimų Amerikoje gyvenančių Rusijos socialistų laikraštis "Socialističeskij Vestnik". Visų pirma tvirtinama, kad Stalino padėtis yra žymiai sutvirtėjusi, bet užtat įvyko visa eilė personalinių pasikeitimų. Buvęs Stalino sekretorius ir "Pravdos" redaktorius Mechlis yra nušalintas. Mechlis karo metu ėjo vyr. Raud. Armijos politinio vadovo pareigas. Jis buvo dešinioji Stalino ranka, ir karo metu Reichas propagandą kreipė prieš jį, kaip prieš žydą ir t.t. Mechlis "dingo". "Valymas" palietė ir daugelį kitų žydų, ėjusių labai atsakingas pareigas. Valymui vadovauja Orgbiuro narys Ččerbakov. Teisintis, kad norima naciams išmušti iš rankų argumentus. "Krito" ir žinomas žydas Kaganovič. "Vestniko" žiniomis, partijos aparato viršūnėse šiuo metu nebėr žydų. Nėr jų ir atsakingose Politbiuro ir Orgbiuro vietose. Valymas palietė ir ne žydus. Stalino pagalbinkas Andrejev nebelošia jokio politinio vaidmens. Marš. Vorosilovas degraduotas po pralaimėjimo ties Leningradu. Vorosilovas buvo pasiųstas į Rumuniją, bet ten jį gen. Malinovski sutiko labai nenorom, nenorėjo netgi buto duoti ir protestavo prieš jo vykimą į Budapeštą. Žinoma, Malinovski savo šiurkštumą rėmė žinia, kad Stalinas Vorosilovo jau nebepakenčia. Įdomiausias žinias "Vestnik" paduoda apie Ždanovą, kuris oficialiai buvo kompartijos sekretorius Leningrade, bet faktiškai ėjo daug atsakingesnes pareigas. Užsienių spauda savo metu spėliojo, kad Ždanov bus Stalino įpėdinis. Ždanov "krito" 1944 m. Leningrade po raudenarmiečių riaušių. Riaušėms nugalėti buvo iškviesta NKVD divizija. Ždanov buvo išsiųstas į Suomiją be ypatingų įgaliojimų. "Vestniko" teigimu, šiuo metu vyriausia po Stalino figūra yra Malenkov. Tas pats laikraštis, gyvų liudininkų pasakojimais, praneša, kad kurį metą tauta ėjo su Stalinu, ypač kai jis įsakė garbti visus tautinius didvyrius ir propagandą žadėjo, kad po karo TSRS bus demokratinė ir su didelėmis laisvatom. Po karo Tar. Sąjungoj vėl išiviešpatavo visuotinis nušėlymas ir vyriausybei bei partijai priešingos nuomonės. Liudininkų žodžiais, Tar. Sąjungoj 80% žmonių miestuose ir 90% kaimuose su viltimi žiūri į Vakarų demokratijas ir iš ten telaukia išganymą /"Kelyje Tėvynėn" Nr.20, VI.21/.

VIETOS ŽINIOS

- UNIFROS KINE liepos 2,3 ir 4 d. 19,30 val. kasdien bus rodoma nauja filma - "Jack Halley - Aniva Jeffreys". Bilietai parduodami senąja tvarka.